

Geloof en nationalisme.

Om ons heen zien we steeds meer landen die nationalistischer worden. Steeds iets meer opschuiven naar het conservatisme en sommige zelfs daar ver overheen. Extremisme lijkt genormaliseerd te worden. Wat mij dan vooral opvalt is dat geloof gekoppeld wordt aan nationalisme. Christelijk Nationalisme. Geloof wordt gebruikt om het bestaansrecht van een land te rechtvaardigen. Alsof er één geloof is dat het land verbind. Het wordt steeds meer en meer een strijd van ons geloof tegen dat van hun. En dat baart mij zorgen, ik lig af en toe zelfs wakker van, niet te vaak.

Het maakt mij niet uit waar mensen in geloven. Het maakt mij niet uit of jij Christen, Joods, Boeddhist, Islamiet, Hindoe bent of dat jou godheid een paars marsmannetje is. Geloof waar jij zin in hebt. Er zijn twee voorwaarden wat mij betreft om te geloven. Nummer 1, val er niemand, en mij in het bijzonder, mee lastig. Hou het lekker voor jezelf, in jouw eigen huis en eigen gebedsruimtes. En nummer twee, vertoon geen misplaatst superioriteits-gevoel. Nee jouw geloof is echt niet beter dan een ander, alleen maar anders. Het geeft jou op geen enkele manier het recht andere te kleineren, te mishandelen, belachelijk te maken en al helemaal niet te vermoorden. Als iedereen zich aan deze regels houdt wordt de wereld een heel stuk aangenamer.

Ook in Nederland lijkt het begin van Christelijk Nationalisme er al te zijn. Wij zijn ook al begonnen om het geloof te koppelen aan nationalisme. Volgens sommige, en ik heb het idee dat het er steeds meer worden, hebben wij in een Joods Christelijke Cultuur. Onze cultuur wordt gekoppeld aan een geloof, en daarmee is de eerste stap gezet naar uitsluiting van anders gelovige. Daar komt bij wat is Joods Christelijk eigenlijk. Geen idee wat dat is, maar ik gok dat het komt omdat het Christelijke Geloof feitelijk een afscheiding is van het Joodse, een Joodse Sekte. Al zullen de Christenen in ons land dat natuurlijk niet willen weten. Wat wel gek is want en afscheiding van het Christelijke Geloof wordt wel vaak een sekte genoemd. Willekeur.

Wat is nu typisch Nederlands. Dat bepaald namelijk voor een deel onze cultuur. Tulpen, molens en klompen zullen buitenlandse toeristen zeggen. Niets daarvan heeft met het Joods of Christelijke geloof te maken. De nieuwjaarsduik in Scheveningen, de oud-jaarvuren op het strand, de Oranjegekte op koningsdag of bij een sportevenement. Ze hebben niets met geloof te maken. Klederdracht of oud Hollandse dansen, volksdansen, maar ook bijvoorbeeld de allang weer vergeten dans Polka. Of de Vierdaagse van Nijmegen. De Elfstedentocht, mocht die ooit weer verreden worden. Allemaal typisch Nederland. Moderne cultuur en allemaal vrij van godsdienst. Onze symbolen. De vlag en wapenschild, het volkslied. Onze nationale feestdagen, koningsdag, bevrijdingsdag, dodenherdenking. En er zijn een aantal Christelijke feestdagen, inderdaad daar komt het geloof om de hoek kijken, Pasen, Hemelvaart, Pinksteren. Kerst en Sinterklaas, hoewel dat laatste dan wel een Christelijke geschiedenis kent maar het geen Christelijk feest is. Onze schilderkunst. Wie kent ze niet Rembrandt, Frans Hals, Jan Steen, Vincent van Gogh, Karel Appel, Carel Willink en noem maar op. De schrijvers die de Nederlandse Literatuur op de wereldkaart hebben gezet. Zoals Vondel en van Hoofdt. Maar zeker ook Multatuli en later Reve en Wolkers. En laten we de muziek niet vergeten. Palingsound, BZN, the Cats. Of uit Den Haag The Golden Earring, Nederpop, Doe Maar, Het Goede Doel enz. En natuurlijk alle Nederlandse DJ's die de wereld veroveren. Misschien niet echt opvallend, onze keuken. Vooral de bitterbal, poffertjes en stroopwafels zijn bij buitenlanders erg geliefd. Nederlandse cultuur. Het zijn de dingen die Nederland maakt wat het is.

Geloof koppelen aan cultuur is geloof gebruiken voor eigen gewin. Het koppelen aan cultuur om zo anders gelovige uit te sluiten van wat onze cultuur maakt. Als ik voor een schilderij sta van bijvoorbeeld Paulus Potter, de beroemde stier (1647), kijk ik dan naar een rund met een keppeltje

op zijn hoofd of met een kruisje om zijn nek. Welk geloof hebben de aardappeleters van Vincent van Gogh (1885). In welk geloof is de Elfstedentocht ontstaan, de Nieuwjaarsduik, de Vierdaagse. En dan die koppeling van Jood en Christen, waar komt dat vandaan. Is dat louter omdat Jezus Jood was en het Christelijke geloof feitelijk een Joods sekte is?.

Laten we eens kijken naar Jood zijn in Nederland. Het kan nu een uitdaging zijn met al die anti Israël sympathieën die er sinds 7 oktober 2023 zijn. Maar een goede band met Joden hebben wij hier in Nederland en Europa nooit echt gehad. Ja op papier en in de kerken maar in het dagelijks leven niet zo.

Wanneer werden Joden hier eigenlijk volledig toegelaten en vooral geaccepteerd. De eerste Joden kwamen hier aan samen met de Romeinen. Echte acceptatie was er niet. In de 11e en 12e eeuw waren hier joodse gemeenschappen die volledig geaccepteerd werden. Sommige straten verwijzen nog naar de Joden die hier woonde en werkte. Maar er was niet veel nodig om de acceptatie om te zetten naar pure haat en onbegrip. In sommige Europese landen was het al voldoende als de vorst geld had geleend van de Joodse gemeenschap en dat weigerde terug te betalen. Of als de niet Joden ziek werden door slechte hygiëne en de Joden niet. De grote pestplaag is daar een mooi voorbeeld van. Vanaf dat moment werden Joden anders bekeken.

Ook de kruistochten waren niet alleen tegen de Moslims gericht. De eerste was tussen 1096 en 1099 de laatste 1271 tot 1272, dit was nummer negen!! en het is bekend dat de kruisridders net zo makkelijk Joodse nederzettingen verwoesten en uitmoorden als Moslim nederzettingen. Er werd weinig tot geen onderscheid gemaakt. Het doel was immers Jeruzalem bevrijden en er een Christelijke stad van maken.

Het werd al met al niet heel veel beter voor de Joden in Europa. In de 15e eeuw werden de Joden verjaagd uit Spanje en Portugal, de reconquista (711 tot 1492) en dit werd ook wel een kruistocht genoemd. De islamitische staat werd uit Spanje verdreven en net als de Moslims kregen de Joden de keus, dood of bekeren. Een groot aantal Joden vluchtte naar de lage landen, vandaar de feitelijk foute term Portugezen Joden. Uiteindelijk mochten Joden, ongeveer honderd jaar later, openlijk Joods zijn en officieel synagoges bouwen. Voor die tijd werd het oogluikend toe gelaten. Er was toen al een Jodenbuurt in Amsterdam.

Laten we even de tijd er door heen jagen naar de 20ste eeuw. En met name naar de jaren 30 van die eeuw. Even alle pogroms overslaan, alle Jodenvervolging door de eeuwen heen. In Duitsland kwam in de jaren dertig ene Adolf Hitler met zijn partij aan de macht. Volgens hun was alle schuld van de malaise de schuld van de Joden en dus moesten de Joden uit het zuivere Duitse Rijk verdwijnen. Ofwel vrijwillig ofwel gedwongen. Dat laatste was naar interneringskampen, de vernietigingskampen kwamen iets later. Enkele honderden kwam met de trein aan bij de Nederlands Duitse grens. En daar werden zij tegengehouden. Wij wilde ze niet. Terugsturen was het door de overheid bepaalde officiële beleid. Er pleegde mensen zelfmoord daar aan de grens, liever dood dat terug. Zelfs een schip vol Joden werd in Rotterdam niet toegelaten, uiteindelijk konden ze in Marokko terecht. Ook tijdens en vlak na de oorlog hielden wij ons niet zo heel erg bezig met de Joden. Natuurlijk waren er genoeg mensen die Joden lieten onderduiken maar in het eerste oorlogsjaar vonden de meeste mensen de anti-Joodse maatregelen niet zo heel erg slecht. De Joden die de kampen hadden overleefd en met gruwel verhalen terug kwamen werden niet geloofd, en hun bezittingen werden vaak niet meer terug gegeven. Maar nu hebben we een Joods Christelijke Cultuur. We zingen Hava Nagila Hava lopend door de straten en dragen we een menora met ons dat schijnt op het kruisje dat om ons nek hangt, of zo.

Maar wat zegt dat, twee geloven die eeuwen lang niet verboden waren zijn nu ineens verbonden in een cultuur, namelijk de Nederlandse. Wil dat zeggen dat iedereen die niet tot een van deze twee geloven behoort ook geen deel mag nemen aan bijvoorbeeld de Vierdaagse of geen toegang krijgen tot het Rijksmuseum. Mogen anders gelovige of in het ergste geval atheïsten eigenlijk wel genieten van Nederlandse kunst.

De Bijbel:

Ik ben opgegroeid met de Bijbel, ik heb op een lagere school gezeten met de naam "School met de Bijbel". Wij gingen twee keer per week lopend naar de kerk. De kinderen naar de kinderdienst. Er werd thuis voorgelezen uit de Bijbel en gebeden voor en na elke maaltijd. Wij hadden thuis dan ook een versleten Bijbel en zelfs een kinderbijbel. Ik kan zeggen dat ik met de Bijbel ben opgegroeid. Helaas voor de kerk heb ik ook het negatieve meegemaakt van een kerkelijke gemeente. Het menselijke aspect zeg maar. Het misplaatste superioriteits-gevoel. Het wij bepalen de regels die jij moet volgen. Zonder na te denken en al helemaal zonder kritiek te geven. Helaas voor de Christenen weet ik dan ook waar ik over praat.

Voor alle duidelijkheid, ik heb niets tegen welk geloof dan ook. Het is ook niet mijn bedoeling om het geloof belachelijk te maken of om het onderuit te trappen. Al mijn beweringen hebben geen enkele effect op het geloof, het is immers geloof en geen zeker weten. En het geloof heeft wel degelijk een functie, het bind gemeenschappen en geeft verklaringen voor het onbekende, hoewel dat laatste minder relevant is door de steeds verder ontwikkelde wetenschap. We hebben geen staatsgodsdienst maar het Christelijke Geloof wordt aangenomen te horen bij Nederland, al zijn de Atheïsten in de meerderheid. De verdeling volgens het CBS; 57,2% hangt geen geloof aan, 18,2% is Rooms Katholiek, 13,2% heeft een Protestants geloof, 5,6% is Moslim en de rest, 5,9% heeft een ander geloof. Dat kan zijn Joods, Hindoe, Boeddhistisch of wat dan ook.

Maar goed de bijbel daar gaat dit hoofdstuk over. Laat ik dan maar beginnen met het Nieuwe Testament, het leven en werken van Jezus en waarom ik vind, en dat (bijna) kan bewijzen, dat de man niet in de hoedanigheid heeft bestaan als de Bijbel en de Kerk ons wil doen geloven. Er zal best een man hebben rond gelopen met de naam Jezus, en ik geloof ook echt wel dat hij als leraar heeft gereisd door wat nu Israël is. De boodschap was een boodschap van liefde, respect en saamhorigheid. Verzet tegen de onzuiverheden van de kerk. Zijn eerste aanhangers liepen met hem weg dus waarom niet, maar de zoon van God, nee daar geloofde zelfs zijn eerste volgelingen zelfs niet in. Er is geen bewijs van zijn bestaan en nee er is ook geen bewijs dat hij niet bestaan heeft. Maar dat is het grote probleem van vrijwel alle personen in de Bijbel. Het geldt voor alle verhalen in de Bijbel. Geen een sluitend bewijs van waarheid of leugen.

Het hele Christelijke geloof is gebaseerd op het feit dat Jezus als zoon van God aan het kruis gestorven is om onze zonden te vergeven. Maar een vast datum hiervan kennen we niet. We hebben een heidense berekening nodig om de kruisiging te herdenken. Heet Paasfeest wordt gevierd op de eerste zondag na de volle maan in de lente. Het werd eerst gevierd op delfde dag als de Pesach, de Joodse viering van de intocht in Jeruzalem, maar tijdens de Concilie van Nicea werden de twee losgekoppeld. Veertig dagen na Pasen is het dan Hemelvaartsdag en tien dagen daarna Pinksteren. Er zijn zelfs tegenstrijdige verhalen over de kruisiging zelf en over de laatste woorden van Jezus. Toch het begin van het Christendom.

Maar laat ik beginnen met de geboorte. Volgens de kerk is dat geweest in december en in Bethlehem. Volgens het Boek Micha, een van de (kleine) profeten, zou de Heiland geboren worden in Bethlehem, volgens het Boek Jesaja (een van de grote profeten) uit een maagd. Echter uit een maagd is een vertalingsfout. In de eerste teksten, in het Hebreeuws staat uit een jonge vrouw. De vertaling naar het Grieks maakte er maagd van. De moeder van Jezus was door een vertalingsfout ineens maagd geworden. Bij de Eerste Concilie van Nicea (325 na Christus) werd dat erkent en maar zo gelaten. Een maagd geeft een sterker beeld dan een jonge vrouw.

Er was een volkstelling waardoor Jozef en Marie van Nazareth naar Bethlehem moest trekken en dat geschiedt in december. Waarom is dat onzin. Het is waar dat er regelmatig volkstellingen werden gehouden in het Romeinse rijk. Dit was vooral bedoelt voor de belasting. Echter voor deze

volkstellingen hoefde mensen niet af te reizen naar de streek van hun voorouders of hun geboorte. De telling werd gehouden in de woonplaats van de mensen. Er was dus geen enkele reden om naar Bethlehem te gaan. Als tweede er werden nooit tellingen gehouden in het regenseizoen of de winter. De wegen waren dan vrijwel onbegaanbaar. Daar nog bij, welke herder ligt er in het veld in de regenperiode met al zijn schapen. Jezus moest in Bethlehem geboren worden anders klopte de voorspelling niet uit het Oude Testament. De maand december werd gekozen omdat er al een heidens feest was die de terugkeer van het licht vierde. En om het makkelijker te maken om van heiden naar Christen te gaan werd besloten om de geboorte van Jezus samen te laten vallen met het feest van licht in december. De geboorte was waarschijnlijk ergens tussen april en juni. Op zijn vroegst half maart. Het geboorte jaar is zelfs onzeker. We beginnen de jaartelling bij de geboorte van Jezus. Hij is dan ook geboren in het jaar 0. Ten tijden van Herodes de Grote. Echter deze man stierf in het jaar 4 voor Christus. Dan met Jezus dus eerder geboren zijn. Of volgens het Evangelie van Lucas is hij geboren tijdens de onlusten die ontstonden tijdens het bewind van Quirinius de stadhouder van Syrië, dat was ca. 6-8 na Christus, dan moet Jezus dus jonger zijn. Zijn geboorte jaar is gehuld in mysterie. Dat komt omdat het Evangelie van Lucas ongeveer 80 tot 90 jaar na het overlijden van Jezus is geschreven en daardoor is er verwarring ontstaan omtrent de geboorte. Men kan zich afvragen waarover er nog meer verwarring is ontstaan.

Met de geboortedag van Jezus is dus al geschoven om het maar goed in te kunnen voegen in een al bestaand heidens ritueel. En zelfs over zijn geboortjaar zijn vraagtekens.

Hij wordt gezien als de zoon van God maar om zijn recht op het Koninkrijk te verstevigen is het ook nog zo dat hij afstamt van koning David. Dat wil zeggen zijn vader Jozef stamt af van David. Maar als Jezus de zoon van God is kan hij geen afstammeling van Jozef zijn. Biologisch gezien, één kind, één vader, geen twee. Dit verhaal kan wel stand houden in de oorspronkelijke Hebreeuwse teksten waar gesproken wordt over een jonge vrouw in plaats van en maagd, en jonge vrouwen kunnen daadwerkelijk zwanger worden. Op de al eerder genoemde Concilie van Nicea werd er gesproken of Jezus de zoon van God was of een Profeet in de lijn van de Profeten uit het Oude Testament. Er werd gekozen voor het eerste. Zoon van God bij keuze, ruim driehonderd jaar na zijn geboorte.

De Romeinen hielden heel veel zaken bij, en er is een hoop van terug gevonden. We weten eigenlijk best veel over die tijd. Elke opstand, hoe klein ook is gedocumenteerd. Maar er is geen enkel historisch feit opgetekend over de werken van Jezus. Hoe hij duizenden mensen te eten gaf van twee broden en vijf vissen, hoe hij over water liep, hoe hij doden weer tot leven wist te wekken. Water veranderen in wijn. Of hoe hij tekeer ging in de tempel en daar de marktkraampjes kort en klein sloeg. Niets van dit alles, geen enkel niet christelijk geschrift. Zelf niet bij de Joden. Ook zijn glorieuze intocht in Jeruzalem staat nergens gedocumenteerd. Kan natuurlijk toeval zijn. Kleine zaken die we wel weten maar dat deze grote zaken allemaal vernietigd zijn als een grote complottheorie. De kruisiging van Jezus, een behoorlijk belangrijk gebeuren, staat nergens gedocumenteerd. En in de evangelie is daar zelfs onenigheid over. In de een draagt Jezus met gemak het kruis, in Johannes, in het andere staat het lijden van het dragen beschreven. De man die het kruis overnam staat in de een beschreven in de ander niet, het zou om Simon van Cyrene gaan. Er is zelfs onenigheid binnen de Evangelieën over de laatste woorden. Ook het graf is vier keer anders beschreven. Het eerste werk dat het leven van Jezus beschreef, het Evangelie van Marcus, beschrijft in de oorspronkelijke tekst een graf waar een aantal vrouwen naar toe gaan en dan weg lopen. De opstanding werd later toegevoegd. Volgens Paulus die bijna honderd jaar later verslag deed waren er ruim 500 mensen die Jezus hebben gezien na zijn dood. In geen van de Evangelieën wordt dat getal genoemd. Er zijn ook geen enkele historische geschriften gevonden uit die tijd waar dit in vermeld wordt. Jezus was trouwens niet de eerste die uit de dood was opgestaan. Jezus had zelf Lazarus uit de dood teruggehaald en ook in het Oude Testament is iemand uit de dood herrezen, drie vrienden gingen een dode vriend begraven toen zij vijanden zagen aankomen. Ze gooide hun vriend in een graf waar een profeet begraven was, de profeet Elisa. Door het aanraken van de botten

kwam de vriend weer tot leven en rende hij samen met zijn vrienden terug naar veiligheid. Of veel later tijdens een preek van Paulus viel een jongen uit het raam van de derde verdieping. De preek duurde al heel lang en de jongen was in slaap gesukkeld. Beneden op de grond bleek de jongen dood te zijn. Paulus wierp zich op de jongen en zei, hij leeft. De jongen stond op en Paulus ging verder met zijn preek alsof er niets gebeurd was, maar dit was jaren na de dood en opstanding van Jezus. Toch ook een feit dat gedocumenteerd had moeten worden. Niets van buiten de Bijbel van terug gevonden. De verhalen zijn ook geen ooggetuigen verslagen. De eerst, het evangelie van Marcus, is waarschijnlijk 70 jaar na de dood van Jezus geschreven. De andere zijn nog later geschreven. Matheus 80 tot 90 jaar, Lucas ongeveer dezelfde periode en Johannes nog eens 10 jaar later, minimaal. Verhalen veranderen plus dat in 70 jaar de mensen die het mee hebben gemaakt naar alle waarschijnlijkheid dood zijn. Probeer maar een verhaal te schrijven over een gebeurtenis van meer dan 50 jaar voor jouw geboorte en doen dan alsof jij er ooggetuigen van bent geweest.

Ondanks alle tegenstrijdigheden en het gebrek aan ooggetuigen groeide de nieuwe godsdienst. Feitelijk tegen alle verhoudingen in. Er zijn elementen gebruikt uit oude geloven, overgoten met Joodse namen en zie daar een nieuwe godsdienst is geboren. Er staan heel veel elementen in uit oudere godsdiensten zoals het verhaal van Osiris uit Egypte, of Mitras uit Perzië en er zijn zelfs elementen terug te vinden uit de Griekse mythologie. Allemaal kennen ze het verhaal van een uit de dood herrezen god, een onmogelijke geboorte, en een leven vol wonderen. Het maakt het Christelijke geloof niet uniek. Er is feitelijk een mythe ontstaan door oude heidense geloven te herschikken en Joodse namen te geven overgoten met een Romeins sausje om het geloofwaardig te maken. Waarom is het dan toch het grootste geloof geworden in Europa en heeft nog steeds zoveel volgelingen. Er was een keizerrijk voor nodig om het uit te dragen door de eeuwen heen. Dit vraagt om een uitleg. Voordat ik daar aan ga beginnen eerst het Oude Testament. Voor de Christenen kan het Nieuwe Testament niet bestaan zonder het Oude Testament. Het Oude Testament is de hele voorbereiding tot het Nieuwe Testament. Het is dan ook wel zo eerlijk om daar ook een kritisch naar te kijken. En dan beginnen in het eerste boek Genesis. Kennen we ze nog, de eerste vijf boeken uit het Oude Testament, Genesis, Exodus, Leviticus, Numeri en Deuteronomium. Samen vormen ze het Pentateuch.

In den Beginnen schiep God de aarde en het heelal. In zes dagen, op de zevende dag ruste hij uit van het werk. Vandaar dat wij op de zevende dag nog steeds de zondagsrust hebben. Al staat er nergens in de Bijbel op welke dag God begon met zijn werk, en dus ook niet welke dag voor hem de rust dag is. Tijd is bedacht en dus werd er ook een rustdag bedacht. Voor de Joden de zaterdag, voor de Moslims de vrijdag en voor de Christenen de zondag.

Het scheppingsverhaal. God schiep de Aarde en alles daar op in een bepaalde volgorde, maar welke volgorde is de juiste. Alleen al in Genesis staan twee varianten. Lezen we de Bijbel verder door zien wij in het vijfde Boek, Deuteronomium, staat nog een variant

In het eerste verhaal schiep God alles in deze volgorde; eerste dag licht en donker, dag en nacht, dag twee het hemelgewelf, dag drie de aarde en de zee. Op dag vier de seizoenen, dagen en maanden., dag vijf de vogels en de vissen. Dag zes was een drukke dag toen werden alle landdieren geschapen en de mens om over alles te regeren, eerst de dieren dan de mens. En op de zevende dag, na een hele drukke zesde dag ruste Hij uit. In een ander verhaal werd eerst de mens geschapen en toen pas de dieren en kreeg de mens de opdracht de namen te verzinnen. Klein verschil maar gelukkig door theologen volledig uitgelegd. Net als de volgorde in Deuteronomium. Er is een verklaring voor te vinden. Er is namelijk voor elke tegenstrijdigheid in de Bijbel een verklaring te vinden, al lijken sommige vergezocht en louter te bestaan om het geloof in takt te houden.

De mens is geschapen op waarschijnlijk de zesde dag. Eerst de man, vandaar het superioriteitsgevoel van de man en daarna als levenspartner Eva. Eva werd geschapen als gezelschap voor Adam en om naast hem te staan in het paradijs. Eenmaal uit het paradijs veranderd de rol van de vrouw. Zij wordt het bezit van de man. In de Tien Geboden wordt zij omschreven als bezit. In Exodus mogen vaders hun dochters verkopen en in Numeri zijn vrouwen te vergaren als oorlogsbuit. In

Jesaja staat dat de vrouw altijd de man met gehoorzamen. Dat er nog vrouwen zijn die daar met hun volle verstand achteraan lopen in deze tijd van emancipatie is mij al jaren een raadsel. Het boek Genesis is geschreven door Mozes, duizenden jaren na de schepping van de aarde, duizenden jaren na de uittocht uit het Paradijs. Er zijn ook bronnen die zeggen dat Noah het geschreven heeft. Mozes leefde volgens de Bijbelse tijdlijn ongeveer 1500 voor Christus, Noah leefde tijdens het boek Genesis, ongeveer 2500/2400 voor Christus. Mozes was dus korter geleden, maar verder van de schepping af, die volgens de Bijbelse tijdlijn 4004 jaar voor Christus plaats vond. Noah staat in het boek Genesis, Mozes in het boek Exodus (het tweede boek). Dat Genesis geschreven zou zijn door Mozes klinkt aannemelijker dan dat Noah de schrijver zou zijn. Mozes wordt ook gezien als de schrijver van Numeri en Leviticus. Samen de eerste vier boeken uit de Bijbel en waarschijnlijk ook de man die begonnen is met Deutronomium het vijfde boek. Er zit dus een behoorlijke tijd tussen de schepping van alles en het opschrijven ervan. En dat verklaard natuurlijk waarom er tegenstrijdige teksten staan, of niet elke keer dezelfde teksten. Het scheppingsverhaal uit de Bijbel. Adam en Eva waren de eerste, en zij kregen twee zonen waarvan de een de andere dood sloeg. Waar is de rest van de bevolking vandaan gekomen. Twee mannen en één vrouw. Maar dit verhaal dienen we niet letterlijk te nemen natuurlijk. Toen zij uit het paradijs kwamen liepen er natuurlijk voldoende mensen rond om de wereld mee te bevolken, anders wordt het een heel raar incest verhaal. En dan de reden waarom de mens uit het paradijs gestuurd werd. Eva had een verboden vrucht gepakt die een slang haar had aangeraden. Als dit in een kinderboek staat vinden we het ver gezocht maar in een religieuze tekst zien we het als waarheid, als de reden waarom vrouwen lijden tijdens het baren van kinderen. Waar zelfs hun maandelijkse cyclus vandaan komt. Waarom in sommige kerken mannen heersen over vrouwen. In vrijwel elke godsdienst vinden we verhalen van een paradijs en het verval. De zondvloed die over ons heen is gekomen. Abraham kwam uit Ur in wat toen in Mesopotamië lag, nu zuidoost Irak waar de twee rivieren de Eufraat en de Tigris samen komen en in de Perzische Golf verdwijnen. En laat nu toevallig het paradijs tussen deze twee rivieren gelegen hebben volgens sommige theologen. En laat daar nu toevallig ook volgens sommige historici de beschaving zijn begonnen ongeveer zesduizend jaar voor Christus met de stadstaten wat Ur er een van was. En, nogmaals bij toeval, ook daar was een scheppende God bekend en ook daar was de mens uit een paradijs verjaagd. Er komen veel verhalen voor in de regio van een paradijs en een zondeval. Ook in Egypte komen die verhalen voor. Abraham heeft die verhalen gehoord, ze zijn van vader op zoon gegaan en in Egypte bestonden de verhalen ook. Mozes kan ze gehoord hebben uit alle twee de culturen. Er zit vijfhonderd jaar tussen Abraham en Mozes.

God heeft in het nieuwe testament de mensheid zo lief dat Hij zijn Zoon aan het kruis laat lijden voor al onze zonden. In het Oude Testament vindt hij de mens niet zo heel erg lief, al beweren theologen anders en ook God beweerd anders. Een paar zondaars en hij geeft Noah de opdracht een enorm schip te bouwen en deze te vullen met alle dieren omdat er een vloed gaat komen die de hele wereld zal vernietigen. De Ark waarin alle dieren gered worden. En Noah gaat aan de slag. Een paar miljoen dieren in een ark waar hij ook nog eens met zijn vrouw en kinderen komt te wonen. Een gigantische ark. Als we alleen als kijken wat koeien per dag eten aan gras, dat is enorm. Olifanten en neushoorns eten nog meer. Wat een ruimte alleen al voor al het eten. Gelukkig hoeft Noah zich geen zorgen te maken over het eten, God doet de catering. Ook de dieren die later als onrein worden gezien en die de mens niet mag eten of hun huid van mag aanraken gaan aan boord, zoals het varken. Uiteindelijk als de hele wereld verzopen is loopt de ark aan de grond en verdwijnen alle dieren naar alle uithoeken van de wereld. De kangoeroe gaat van de Kaukasus helemaal naar Australië zonder ook maar een spoor achter te laten onderweg. Deze ramp heeft ongeveer 2500 jaar voor Christus plaats gevonden. Toch is er in de beschavingen van die tijd niets van terug gevonden, geen enkel document. Niets. Niet in Egypte, niet in Babylonië, niet in China nog in welke regio dan ook. Dit is toch een evenement dat vastgelegd moet worden. Hele beschavingen die van de een op de andere dag verdwijnen onder een zee van water. Ja er zijn overstroming geweest die hele gebieden onder water hebben gezet of eerst hebben drooggelegd en toen weer met water gevuld.

Een mooi voorbeeld hiervan is de Middellandse Zee die vijf miljoen jaar geleden was verdwenen en in een paar maanden weer volstromende. Maar dat was voor de komst van de mens. En op lokaal gebied zijn er gebieden overstromen en zijn steden onder water verdwenen. Voor de kust van Egypte ligt een complete stad onder water. Maar een zondvloed die de hele wereld heeft bedekt met water tijdens het bestaan van de mens, nee.

En dan de drie zonen van Noach. Sem, Cham en Jafet, die elk een continent krijgen om te bevolken. God gaf Noach en de zijnen de opdracht vruchtbaar te zijn en de aarde weer te bevolken. Van de drie zonen van Noach zouden alle latere mensen afstammen. Van Sem zouden de Semieten (later hoofdzakelijk de Israëlieten, Arabieren, Assyriërs en Arameeërs), van Cham de Chamieten (later de mensen in Afrika en in Kanaän) en van Jafet de Jafetieten (later de mensen in Europa, Anatolië en Iran) afstammen. Even terug naar Sem, als we luisteren naar de term antisemiet tegen wie zijn we dan? Tegen de Israëlieten, of toch de Arabieren??? Maar dit even terzijde.

Toen Noach na de zondvloed zich terug trok en een rustig leven begon besloot hij een wijngaard te beginnen. Van zijn eerste oogst werd hij dronken en lag hij halfnaakt op de grond. De drie zonen zagen dat en Cham moest er erg om lachen, de ander twee niet. God strafte de zonen van Cham en zegende de zonen van Sem en Jafet. Een mooie reden voor de Paus Alexander de V (1492-1503) om de slavernij ook via de Bijbel goed te keuren. Daarvoor had de kerk al het recht op slaven goedgekeurd. Immers Abraham had ook slaven, sterker nog hij verwekte kinderen bij en slavin.

Nog een bepalend verhaal de uittocht uit Egypte. Mozes wist de Faraos te overtuigen om de Joden te laten gaan. Een van de zonen van Abraham, Jozef, was onderkoning geworden in 1701 voor Christus en zijn broer Jacob, op dat moment Israël genoemd trok naar Egypte. Eeuwen later, en de Bijbel is daar vaag over het kan tweehonderdvijftig jaar zijn maar ook vierhonderd jaar werden zij als slaven weggeleid door Mozes op zoek naar een nieuw land. Het volk van Israël zwierf veertig jaar lang door de woestijn. Door de Sinaï woestijn, bekijk deze woestijn een keer op de kaart. Een normaal mens kan deze binnen veertig dagen doorkruisen. De hele langzame onder ons binnen veertig weken en dan meerdere keren. Maar het volk van Israël deed er veertig jaar over. Als we kijken naar het aantal mensen, alleen de mannen werden geteld, moet het een behoorlijk volk zijn geweest. Toch is er geen enkel spoor terug gevonden van ongeveer twee miljoen mensen die veertig jaar in de woestijn hebben gezworven. Nog geen potscherf, geen begraafplaats, geen vuurplaats, helemaal niets hebben ze achter gelaten. Of ze waren heel schoon en namen alles mee, al hun afval, al hun gebroken potten en pannen en al hun doden of het hele verhaal is onzin. Tijdens deze toch kregen ze ook nog eens de Tien Geboden mee, maar wat is ook al weer de volgorde en waren het er wel tien??

In Exodus staan er twaalf verboden en twee geboden. In Deuteronomium twaalf verboden en drie geboden. Geen eenduidigheid. Mozes liep de berg op en daar sprak God tot hem. Tien geboden nam hij mee de berg af. Echter in de eerste teksten werd helemaal niet gesproken over een aantal. Er werd gesproken over de wet, de tafelen der wet, of het verbond Gods. Het aantal tien werd later toegevoegd.

En niet in elk geloof dat de Bijbel volgt zijn het dezelfde. Er zit een verschil tussen de Joods versie en de Katholieke versie, die op zijn buurt weer anders is dan de protestante.

Bij de Joden en de Oosters Orthodoxen begint het met Ik ben de Here uw God Die regel wordt bij de andere overgeslagen. En zo zijn er nog een aantal kleine zaken. Het voor de Joden tweede en derde gebod wordt voor de Christenen samen gevoegd tot het eerste gebod. Bij alle vier de stromingen mag doden niet, bij de katholieken gebod nummer 5 bij de andere nummer 6, niet stelen, geen overspel plegen en niet liegen. Moesten de Israëlieten ook nog een mee slepen door die eindeloze woestijn, netje opgesloten in een met goud bedekte ark. Waar ze het materiaal vandaan hadden is niet vermeld.

Uiteindelijk veroverde ze het land dat nu Israël is, Mozes niet die mocht het Beloofde Land niet in. Vochten oorlog met de oorspronkelijke bewoners en moorden zoveel mogelijk vijanden uit. In de woestijn hadden ze nog geleerd dat doden niet toegestaan is.

Ze verloren het land weer en kregen ze het weer terug om weggevoerd te worden om later weer terug te keren. Ballingschappen of diaspora.

Christenen en Joden halen verschillende goede en morele gedragingen uit de Bijbel door de verhalen. Veroordelen diegene die zich niet aan de in de Bijbel gevonden code houden. Sommige Christenen gaan daar erg ver in. Boeken die in strijd lijken met de boodschap van God worden verbannen of verbrand. Want zoals we allemaal weten staan in de Bijbel alleen maar rechtschappen verhalen en wordt het kwade altijd gestraft. Laten we in dat kader eens kijken naar het verhaal van Lot en Sodom en Gomorra, de twee steden die God verwoest heeft. Lot woonde samen met zijn vrouw en twee dochter in Sodom. God stuurde twee engelen vermomd als mens naar Lot om hem te waarschuwen. Lot liet ze binnen in zijn huis zoals een goed Jood betaamd. Gastvrijheid is immers heilig. De bevolking van Sodom was het daar niet mee eens en eiste dat Lot de mannen overdroeg aan hun. Lot weigerde maar bood wel zijn twee dochters aan. De twee Engelen haalde Lot weer naar binnen en sloegen de boze massa met blindheid. Lot vluchtte uit de stad samen met zijn vrouw en dochters. Ze waren gewaarschuwd niet achterom te kijken. Zijn vrouw deed het toch en veranderde in een zoutpilaar. We weten inmiddels waar de twee steden gelegen hebben en kennen de zoutpilaren daar in de buurt, er is echter in al die tijd geen enkel pilaar gevonden waar een vrouwskelet in zit. En dit verhaal is meer dan drieduizend jaar oud. Samen met zijn dochters kwam Lot in een grot terecht. Er waarschijnlijk van overtuigd dat de wereld vergaan was maakte hij alle twee zijn dochters zwanger. Welke les kunnen we hieruit leren, nummer één; in geval van gevaar biedt je dochter aan, en twee incest is toegestaan. Of het verhaal van Abraham. Hij trouwde met zijn halfzus Sara, en hij verwekte meerdere kinderen bij zijn slavin. Eigenlijk is de Bijbel niet een boek voor kinderen.

Nog een verhaal; David werd koning nadat hij Goliath had gedood. Een reus die door een steen uit een slinger werd geveld. En toch, wederom, geen enkel bewijs van reuzen in welk historisch stuk dan ook. Zeker er waren ook toen al mensen die twee meter lang waren, maar om dat nu een reus te noemen, dan moet David wel heel klein geweest zijn. David trouwde met de dochter van Saul en als bewijs dat hij een waardig schoonzoon was moest hij honderd voorhuiden verzamelen. Het werden er tweehonderd want moorden in de naam van de Heer is zeker toegestaan, noodzakelijk zelfs. En dan is er nog het verhaal van Batseba. En de verkrachting van zijn dochter door zijn zoon, de moord en burgeroorlog die daarop volgde.

Laat ik beginnen met Batseba, de beeldschone vrouw die Koning David zag en moest hebben, twee problemen, hij was getrouwd, niet zo'n heel groot probleem, maar zij ook, een iets groter probleem. Zij was getrouwd met een soldaat. David haalde haar over om samen met hem overspel te plegen en toen zij zwanger was gaf hij opdracht om haar man in de voorste linie te zetten bij de volgende aanval. Dat overleefde hij niet. De Tien Geboden waren wel bekend maar die gelden in dit geval natuurlijk niet, vooral niet dat vervelende zevende gebod, Gij zult niet echtbreken, of het tiende gebod Gij zult niets begeren dat van uw naaste is. (vrouwen werden als eigendom van de man gezien, voor sommige is dat nog zo).

In een later verhaal lezen we dat de dochter van David, Tamar werd verkracht door haar (half) broer Amnon. Deze werd om die daad vermoord door zijn broer Absalom. Zeer tegen de zin van koning David en een burgeroorlog brak uit.

Tamar is trouwen een naam die we eerder zijn tegen gekomen in de Bijbel in het verhaal van Juda, de zoon van Jacob de zoon van Izaäk de zoon van Abraham. Even om de bloedlijn vast te stellen. Juda had drie zonen, Er, Onan en Sela. Tamar trouwde met de oudste Er. Maar God was boos op Er en sloeg hem dood, me bliksem of zo. Tamar was nu weduwe zonder kinderen. In die tijd was het de wet om dan een zwagerhuwelijk aan te gaan. Ofwel trouwen met je zwager om toch maar nageslacht te produceren. Echter Onan wilde dat niet, hij verspilde zijn zaad en om die reden werd hij door God gedood. Gelukkig had Juda nog een zoon, Sela, maar deze was nog erg jong en dus werd eht tweede zwagerhuwelijk uitgesteld, en nog meer uitgesteld. Tot Tamar het zat was. Ze

verkleedde zich als prostituee om seks te hebben met haar schoonvader. Omdat hij niet kon betalen vroeg zij zijn zegelring en staf als onderpand. Toen zij uiteindelijk zwanger bleek te zijn gebood hij dat zij verbrand zou worden nadat ze gestenigd was. Pas toen zij zijn zegelring en staf liet zien die hij als onderpand had gegeven werd de doodstraf niet uitgevoerd. Zij baarde een tweeling waarvan er één aan de basis stond van de bloedlijn die via David naar Jozef liep. Hoewel dit geen incest is, zij was immers zijn schoondochter, maar wat voor boodschap zit hier in. En prostitutie is toegestaan volgens de Bijbel half natuurlijk de prostituee moet gedood worden maar de hoerenloper is een held??. Vanaf de kansel wordt prostitutie in zijn geheel verworpen, maar waarschijnlijk voor mannen nog steeds oogluikend toegestaan.

En ach incest komt ook wel vaker voor zoals ik al zei. Volgens sommige theologen is incest in de begin verhalen zelfs noodzakelijk om de menselijke bloedlijn te bevestigen. Er moet wel incest zijn omdat er te weinig mensen waren en we derhalve allemaal familie zijn. Er wordt zelfs gezegd dat we uiteindelijk allemaal afstammen van Karel de Grote. Nogmaals de Bijbel is geen boek voor kinderen. We weten wat incest kan doen als we alleen maar kijken naar Karel de II van Spanje (1661 tot 1700) Hij was door incest zo misvormd dat hij amper kon praten of eten.

Naast deze verhalen hebben we nog de Wet. De Wet die we kunnen lezen in Leviticus. De bekendste natuurlijk waarin staat dat homoseksualiteit verboden is, en dat staat er niet letterlijk in. (Pas sinds 1949 toen twee Amerikaanse dominees van God zelf te horen kregen dat het toch echt verboden is). Echter de gelovige gebruiken de Bijbel als menukaart, ze nemen alleen wat hun uitkomt. Waar ze volledig achter kunnen staan. Zo staat er bijvoorbeeld ook dat varkens onrein zijn, en niet gegeten mogen worden. Probeer maar een Amerikaans Christen Nationalist zijn bacon af te pakken. Varkens vlees is ook hier in Nederland het meest verkochte en gegeten vlees. Of wat te denken van sport. Voor de komst van de synthetische voetbal werden voetballen gemaakt van leer, varkensleer. Zeker in Noord Brabant en Limburg werden voetbal wedstrijden en zelfs de speelbal gezegend door de lokale priester, nogmaals een bal gemaakt van varkensleer. Het is volgens de Wet verboden om kleding te dragen van meer dan één soort draad. Dus geen katoenen shirt op een linnen broek. Of een wollen trui op een katoenen broek. De straffen zijn niet mals, vaak de doodstraf. Vaders mogen hun dochters verkopen, en al op vrij jongen leeftijd. Maar deze regels komen ons niet zo goed uit en die negeren we dus. Vrouwen mogen geen mannenkleding dragen. Echter ongeveer vierduizend jaar geleden droegen ze andere kleding dan vandaag de dag. Mannen en vrouwen droegen vaak een soort jurk, een toga of een meer voorkomende tuniek. Die waarschijnlijk door vrouwen met veel meer stijl werd gedragen dan door mannen, maar een toga of tuniek. Alleen de lengte en de kleur was vaak het verschil. Daarnaast heeft het klimaat ook invloed op de kledingkeuze en de beschikbare stoffen om de kleding te maken. In de tropen met een wintertrui rondlopen is kolder net als badkleding op de Noordpool. Toch dicteert de Bijbel de kledingkeuze van vooral, of eigenlijk alleen maar, de vrouw. Er staat niet in de Bijbel welke rok lengte of kleur gedragen moet worden, en vooral welke niet. Er zijn nog altijd landen waar mannen jurken en rokken dragen alleen daar is geen Bijbelse restrictie op. En er zijn een aantal mode voorwerpen die aanvankelijk door mannen werden gedragen zoals de hoge hak. Oorspronkelijk gedragen door soldaten te paart zodat hun voet niet weg kon glijden. Later overgenomen door, vooral adellijke mannen om groter en dus imposanter te lijken, zoals Lodewijk de XIV, de Zonnekoning en volgens eigen zeggen de meest christelijk koning. Er zijn meer restricties in de Bijbel waar de gelovige zich aan dienen te houden maar die voor het gemak met voeten worden getreden. Deze willekeur is niet alleen voorbehouden aan de Christenen maar geldt voor vrijwel elk geloof. Alleen dat willen horen dat goed uitkomt.

Door het hele Oude Testament is een bloedlijn te vinden die uiteindelijk moet eindigen bij Jozef en daardoor bij Jezus. De bloedlijn begint natuurlijk bij Adam en gaat via Noah, Abraham en Mozes door tot David, Salomo en uiteindelijk Jozef. Maar als Jezus de zoon van God was waarom dan al die moeite doen voor een bloedlijn waar hij uiteindelijk niet toe behoort? Tijdens het concilie van Nicea werd uiteindelijk definitief besloten dat Jezus de zoon van God is en dan Maria een maagd

was die onbevlekt een kind ter wereld bracht verwekt door de Heilige Geest. Tijdens dat zelfde concilie werd eveneens besloten welke evangelie wel en vooral welke niet in het Nieuwe Testament mochten worden opgenomen. Die van Maria Magdalena niet, er werd zelfs besloten dat zij een prostituee was, maar zij was ooggetuigen van het leven van Jezus. Werd hij door haar als te menselijk afgeschilderd misschien. Sommige beweren dat Jezus en Maria Magdalena zelfs getrouwd waren, al is daar nergens bewijs van te vinden. Maria- Magdalena was zeker geen prostituee, zij had invloed en was waarschijnlijk rijk.

De Christelijke vervolging.

In den Beginnen leefde Christenen en niet Christenen in redelijke vrijheid en veiligheid naast elkaar. Er was in het begin niet nog nauwelijks spraken van Christen vervolging. Het ging de Romeinen niet zo zeer om een nieuw geloof, Rome was een polytheïstische rijk met een behoorlijke tolerantie naar andere godsdiensten toe. Het ging voornamelijk om het houden van de orde. Vele, vooral fundamentalistische, christen riepen op om de keizer niet meer te gehoorzamen en de koning de Hemelen te volgen. Dit was een gevaar voor de orde en daarom werden zij opgepakt. Vervolging alleen om het geloof is gezien de aard van het Romeinse Rijk vrijwel uitgesloten. De martelaren die om hun geloof in de arena vchten met leeuwen is pas eeuwen later toegevoegd en heeft niet op grote schaal bestaan, dat wil niet zeggen dat het niet voor kwam. De martelaren waren nodig om mensen te overtuigen van de kracht van het geloof. Echter er zijn verrassend weinig ooggetuigen verhalen van deze martelaren over gebleven, ze werden allemaal decennia en soms zelf eeuwen later aan het papier toevertrouwd. Er is zo weinig bewijs zelfs dat uiteindelijk de Katholieke Kerk er een behoorlijk aantal heeft geschrappt. Zelfs aan het simpele bestaan van een groot aantal martelaren werd later getwijfeld. Ze ware nodig om mensen te laten zien dat mensen stierven voor het ware geloof. Zoals bij zo veel godsdiensten het geval was. Er was wel degelijk een periode waarin Christen zijn gevaarlijk was, er waren Romeinse Keizers die niets zagen in deze godsdienst. De Christenen aanbaden slecht één God en erkende goddelijke macht van de keizer niet. Vooral voor twee keizers was dat onacceptabel. De een Decius (keizer van 249-251) de ander was Valerianus I (keizer van 253-260) deze twee hebben daadwerkelijk tientallen Christen vervolgd en vermoord.

Naast en behoorlijk aantal martelaren, mensen die voor hun geloof hun leven gaven, meestal mannen die door de kerk aan de kant werden gezet zijn er ook een aantal heilige die de tand des tijds niet hebben doorstaan omdat hun bestaan niet bewezen kon worden. Toch wel essentieel voor een martelaar of heilige. Ook hierin heeft de kerk een aantal geschrappt. Christoffel van Lycië de heilige van de reizigers is geschrappt. Men kon zijn bestaan niet terug vinden, zelfs zijn achternaam niet. Het kan ook om Christoffel van Chalcedon gaan.

Laten we Sint Nicolaas, Sinterklaas, eens bekijken. Waar komt hij vandaan. We zingen Spanje maar weten Myra. Wanneer is hij geboren, geen idee. Waarschijnlijk, en dat is altijd een vaag begrip, rond 270 in Patara. Hij overleed in Myra op 6 december in 335 of 337. Alle goede daden van deze man zijn pas veel later, heel veel later aan het papier toevertrouwd. Sommige verhalen zelfs zevenhonderd jaar later, niet echt betrouwbaar. Het eerste opmerkelijke verhaal is bijna tweehonderd jaar na zijn dood opgeschreven, hoe hij drie Romeinse veldheren uitnodigt en dan drie onschuldig veroordeelde van de dood redt. Zij andere verhalen zijn op een veel latere datum opgeschreven.

Er zijn heel veel Heilige geweest en een aantal daarvan hebben daadwerkelijk geleefd. Een aantal hebben onbaatzuchtig hun leven in de waagschaal gesteld om andere te helpen of te redden. Moeder Teresa heft daadwerkelijk de arme opgenomen om ze te genezen, al waren al haar motieven en handelswijze misschien minder heilig dan ons altijd werd voor gehouden. Titus Brandsma sprak zich openlijk uit tegen het nazi regiem.

En zo zijn er veel geweest. Heilige mannen en vrouwen. Die zich op lieten sluiten in cellen tegen de kerk aan gebouwd of die op een zuil gingen leven, zoals Simeon de Zuilenheilige van het prachtige schilderij van Carel Willink, of in een grot en daar zaten te bidden. Echter van wonderen zijn weinig

historische geschrifte terug te vinden behalve dan in de archieven van de kerk. Maar als zelfs de Kerk van Rome die de heilige koestert een aantal schrappt zegt toch genoeg.

Hoe is het Christendom zo groot geworden en zo prominent in Europa en later is vrijwel alle landen die door de Europeanen zijn veroverd.

Er waren ruwweg twee zaken voor nodig.

Het begon met de Romeinse Keizer Constantijn, later bekend onder de naam de Grote. Hij stond nogal onder druk. Niet alleen door aanvallen van buiten af maar ook door religieuze moeilijkheden binnen het rijk. De vele godsdiensten die normaal in redelijkheid naast elkaar leefde dreigde elkaar te verdringen en desnoods met geweld. Hij zocht en vond een oplossing.

Het Romeinse Rijk was mede door zijn omvang moeilijk te besturen geworden. Daarnaast waren er geen krachtige leiders meer over. De macht was verdeelt en dus werd het Rijk verdeelt. Twee keizers. Ik weet dit is heel kort door de bocht maar een uitgebreidere versie is in deze niet relevant. Constantijn vocht tegen Maxentius om feitelijk de macht van Rome. Constantijn had minder troepen en Maxentius had daarnaast ook nog eens een betere positie, Constantijn moest een brug oversteken om Rome binnen te komen.

Het verhaal gaat dat Constantijn in zijn slaap bezoek kreeg van een hogere macht, God of een engel, die hem vertelde dat hij onder het teken van God de veldslag zou winnen. En dus gaf hij de volgende dag opdracht om alle schilden te voorzien van een rood kruis, of van de woorden Chi-Rho, wat een verwijzing is naar Christus. En hij won de slag en het Rijk. Het blijft een veeg teken dat het niet helemaal duidelijk is wat hij op de schilden aanbracht.

Daarnaast was er een probleem binnen de Christelijke kerk. Er waren twee stromingen die elkaar tegenspraken. De een beweerde dat Jezus de zoon van God was de ander dat Jezus en God dezelfde zijn. Hierdoor kwamen Christenen tegenover elkaar te staan. Dit had effect op de stabiliteit van Rome. Niet dat de Christenen in de meerderheid waren maar de Christenen waren goed georganiseerd, hadden een duidelijke structuur en er zaten redelijk veel mensen tussen die konden lezen en schrijven. Plus dat de Christenen geen geweld gebruikte voor de groei van hun geloof maar rede.

Er was een priester, Arius, die beweerde dat Christus niet werkelijk gelijk was aan God maar geschapen door zijn vader. Deze leer werd sterkt tegengesproken door Alexander de bisschop van Alexandrië en zijn secretaris de latere bisschop Athanasius. Deze beweringen van Arius zorgde voor onrust. Daarnaast moest er eindelijk een besluit genomen worden omtrent de datumberekening van Pasen.

Tijdens het Concilie werden een aantal zaken besproken en besloten. De datum van Pasen werd vastgesteld en er werd eindelijk besloten dat Jezus niet gelijk aan God is maar een door God geschapen zoon.

Ook werd het Christendom tot staatsgodsdienst uitgeroepen binnen het hele Romeinse Rijk. En dat ging niet zonder slag of stoot. Daar was naast een aantal aanpassingen ook geweld voor nodig. Eerst de Romeinen zelf. Maar de gedwongen overgang van eigen geloof naar het Christelijke ging goed van start na de Romeinse overheersing in Europa. Natuurlijk hebben wij hier in Nederland Servaas gehad die waarschijnlijk in 384 op 13 mei in Maastricht is overleden, 13 mei is zijn naamdag. Maar er hangen zoveel mythes om deze man dat zelfs het bestaan niet onomstreden is.

Even werd het gebod "gij zult niet doden" vergeten. Of zo besproken dat het in naam van God toegestaan is, wenselijk zelfs. Elk Christelijk land dat ter oorlog trok deed dat in naam van God. Op vrijwel elk uniform stond wel ergens "in naam van God te lezen". Zelfs nu nog.

Op de schilden van de eerste soldaten van Christus stond een groot kruis. Zij werden in naam van God uitgezonden om het geloof te verspreiden. Desnoods met geweld, en altijd met een zendeling die hel en verdoemenis preekte.

De Christelijke Franken hebben met geweld Utrecht veroverd op de heidense Friezen zodat Willibrord (658-739) daar een kerk, kon plaatsen. Ook de tocht van Bonifatius (672 of 675- waarschijnlijk 5 juni 754 maar kan ook 755) in Friesland was geen onverdeeld succes, hij werd bij Dokkum vermoord. En zo zijn er vele die tijdens de evangelisatie van de heidenen het leven lieten. Vaak omdat ze met geweld, fysiek of verbaal, de niet gelovige wilde verhalen Christen te worden. Er werden heiligdommen verwoest, heilige eiken gekapt.

Heidense feestdagen en gebruiken werden omgezet naar Christelijke symbolen. De kerstboom, het geven van presentjes met kerst. De stal waar Jezus in was geboren werd toegevoegd en voilà een nieuwe traditie. De stal van Jezus werd eigenlijk pas toegevoegd in de 12 eeuw onder invloed van Franciscus van Assisi (1181 of 1182-1226). Hij voegde de dieren toe.

Met Pasen gekleurde eieren en chocolade paashazen, het zijn allemaal symbolen van het leven en lijden van Jezus zullen we maar zeggen.

Ook hier in Nederland hebben wij geweld nodig gehad om uiteindelijk als zelfstandige staat te bestaan met Godsdienstvrijheid. We hebben er tachtig jaar voor gevochten. Nadat wij zelf mochten bepalen welke Godsdienst we aanvaarde kozen we er tevens voor om andere te verbieden. Het begon met de beeldenstorm (1566). Maar eigenlijk begon het met het idee dat wij zelf wilde bepalen hoeveel belasting we betalen moesten en waar het aan uit gegeven diende te worden. Geloof werd gebruikt als excuus. We omarmde het protestantisme met open armen alleen al omdat de Spanjaard het katholicisme omarmde. Een paar mislukte oogsten, rijke kerken en het recept was klaar. Over en weer werden in naam van God moorden gepleegd en wandaden op wandaden gestapeld. En omdat wij als Protestanten wonnen waren eht vooral de Katholieken die wandaden pleegde. Want de overwinnaar bepaald.

Tussen 1609 en 1621 hadden we een adempauze, het Twaalfjarig bestand. Eigenlijk erkende Spanje al min of meer de onafhankelijkheid van de Zeven Provinciën, maar officieel nog niet, wel het bestand.

De tijd van voorlopige vrede gebruikte wij onder andere om de VOC op te richten maar ook om een strijd te voeren over een artikel in de Bijbel. De strijd tussen de remonstranten en de contraremonstranten. Of wel de politieke en religieuze strijd tussen aanhangers van Arminius en Gomarius. De strijd werd beslecht tijdens de Synode van Dordrecht(1618-1619) en gaf slechts een tijdelijk oplossing. Om een interpretatie van de Bijbel en van God en zijn relatie met de mens.

En dan hebben we nog de Paus van Rome, de leider van het grootste geloof op aarde. De sterfelijke leider van de grootste kerk en het heilige voorbeeld voor de wereld. Het zijn er nogal wat geweest en daar zaten een paar dubieuze types tussen. Het zijn er 265 of 267 geweest. Er waren 32, tegenpauzen en van minimaal 3 wordt de legitimiteit bestreden. Benedictus IX is drie keer paus geweest. Van 1032-1044 en van 1045-1046 en nog een keer van 1047-1048. Hij was of twaalf of achten toen hij paus werd. Hij hield orgies in het pauselijke paleis, en hij was niet de eerste noch de laatste. Echt een lichtend voorbeeld van deugdelijkheid. Er waren pausen die ondanks dat ze celibatair waren toch kinderen hadden, het verplichte celibaat werd in 308 ingevoerd, door paus Marcellus, er is zelfs een paus geweest wiens zoon ook paus werd. (Hormisdas 514-523 zijn zoon was Silverius 536-537)

Het celibaat werd om twee redenen ingevoerd, Jezus had volgens het Nieuwe Testament geen seks en dus de leiders van zijn kerk ook niet. Er staat trouwens negens in het Nieuwe Testament of hij wel of niet seks had, net zo min als er staat of hij wel of niet getrouwd was. Het tweede was om erfopvolging te voorkomen. Op één na is dat gelukt.

Dat celibaat bestaat tot de dag van vandaag. Het betekend niet dat priesters, monniken, nonnen bisschoppen kardinalen en zelfs de paus geen seks hadden. Neen zeker niet, zo als ik al zei er is een paus geweest wiens zoon eveneens paus werd. Er zijn begraafplaatsen vol baby lijkjes gevonden in de direct omgeving van kloosters. Er zijn kerkleiders opgepakt wegens verkrachting. En noem maar op. En nog niet zo lang geleden wegens pedofilie.

Jezus was dan wel aan het kruis gestorven om zo de zonden van de mens weg te nemen maar dat wilde niet zeggen dat de mens zonder zonden was. Jezus nam natuurlijk alleen de zonden weg van de mensen die tot dan toe geleefd hadden. Nee de mens, en dan met name de vrouw, was een zondig wezen. Er moest elke week gebiecht worden. En de priester kon dan de zonden vergeven. Daar moest wel wat tegenover staan uiteraard. Soms heel simpel een gebed, maar het kon ook zo maar een pelgrimstocht zijn naar een van de vele heiligdommen. Dat de weg er naar toe niet altijd veilig was, of dat mensen door zo'n tocht hun inkomen en hun woningen kwijt konden raken was niet belangrijk. Immers hij die op een pelgrimstocht stierf ging rechtstreeks naar de hemel, een mooi vooruitzicht. En een echt goed godsdienstig man vond altijd wel weer een woning en een betrekking. (vrouwen gingen betrekkelijk weinig op pelgrimstocht, in sommige gevallen was dat zelfs verboden).

Gelukkig was er nog een manier om van al jouw zonden verlost te worden. Er werden door monniken aflaten verkocht waarbij alle zonden vergeven waren, in naam en opdracht van de paus. Wie kon betalen werd vrijgesteld van het Vagevuur en ging direct naar de Hemel. Wie niet kon betalen had pech. Als de mens stierf dan ging zijn eeuwige ziel eerst naar het Vagevuur. Daar werd het leven gewogen, werden de goede daden weggestreept tegen de slechte. Waren er meer slechte daden en had jij of jouw familie geen aflaten gekocht ging jij naar de hel. Met de juiste aflaten en in de ogen van de kerk goede daden ging jij naar de hemel. Een goede daad kon bijvoorbeeld zijn als jij voldoende heidenen had vermoord. Een Christen vermoorden mocht ook wel maar dan moest jij wel een lading geld geven aan de Kerk. Dan werd het automatisch om gezet naar een goede daad. De macht van de kerk was groot. Zelfs in de wereldlijke rechtbank kon iemand die de bijbel kon citeren of die uit de bijbel kon lezen vrijspraak krijgen.

De handel in aflaten leverde veel geld op. De kerk had geld nodig, niet zo zeer om de hongerige te voeden of de naakte te kleden maar meer om soldaten in dienst te nemen en het hof zo luxe mogelijk te maken. Feesten kost immers geld. Deze schaamteloze geldklop acties is één van de redenen dat Luther zijn stellingen aan de kerkdeur spijkerde. Eén van de redenen waarom het Protestantisme is ontstaan. En ook dat ging niet zonder slag of stoot. Dertig jaar oorlog en miljoenen doden. (1618-1948). En dat was niet de eerste noch de laatste godsdienstoorlog. Want het gebod uit de bijbel "Gij zult niet doden" geldt niet als het in naam van God is.

Werd het dan onder de protestanten beter, nee niet echt. Vrouwen kregen nog steeds geen gelijke rechten en ook de protestanten ruziede onderling. Zo erg zelfs dat er in Nederland alleen al meer dan 140 protestante geloofsgroepen zijn die allemaal vinden dat hun bijbel uitleg, hun belijdenis, de enige juiste is. Allemaal met hun eigen misplaatste superioriteits-gevoel.

Een ieder die geen blanke hetero seksuele man is wordt als minderwaardig beschouwd, bij het ene geloof iets meer dan bij het ander, en ondanks het feit dat de helft van de wereld bevolking bestaat uit vrouwen, is het nog nooit voorgekomen dat een vrouw de leiding had over de grootse kerk ter wereld, of bij een andere Christelijke, Joodse of Islamitische godsdienst. (Er is echter het verhaal van een vrouwelijke Paus Johanna, maar in hoeverre dat fictie is of werkelijkheid blijft open voor debat.)

Er is trouwens wel heel veel geweld gebruikt om het christendom overal dominant aanwezig te krijgen en dat is de derde reden. Geweld. En altijd in naam van God.

Er werd door zendelingen niet zelden geweld gebruikt, niet allen dreigingen maar ook echt fysiek geweld. Niet door de zending natuurlijk maar door zijn gewapenden begeleiders.

We kennen natuurlijk de Kruistochten, om Jeruzalem te veroveren werden duizenden Joden en Moslims vermoord.

Tijdens alle heksen jachten werden vooral vrouwen gedood. Er verdwenen heidenen op de brandstapel. Christen hebben miljoenen mensen vermoord allemaal in naam van God. Een half continent moeste er aan geloven toen de Spanjaarden in Zuid Amerika aankwamen. In Afrika werden niet gelovige gebruikt en verkocht als slaaf. Andere konden kiezen, dood of gedoopt worden.

Ik ben in geen enkele vorm tegen Godsdienst. Het heeft altijd een duidelijk doel gehad. Verklaren wat niet te verklaren was en gemeenschappen bij elkaar houden. Een sociale samenhang creëren die iedereen binnen die groep een gevoel van betrokkenheid en veiligheid moest geven. Regels door een goddelijke entiteit die over ons waakt en ons richting geeft. (De vraag heeft God de mens geschapen of heeft de mens God geschapen komt dan vrij direct bij mij op.)

Er wordt en werd heel vaak nog steeds geloof opgedrongen door geweld of de dreiging daar mee. Er worden en werden mensen uitgesloten van wegen wat andere afwijkend gedrag noemen of omdat ze toevallig het verkeerde geslacht hebben. Er is een misplaats superioriteits-gevoel ontstaan die maar moeilijk af te schudden is.

Door ons verstand te gebruiken en goed te observeren, door wetenschap, hebben wij veel van het onverklaarbare weten te verklaren. Al weten we nog steeds niet alles, we weten wel hoe aan de antwoorden te komen. Door goed te kijken en patronen te ontdekken, door doen en falen.

Godsdienst begint zijn glans te verliezen. Het verliest naast zijn verklarende werking ook zijn gezag en dat maakt geloof onzeker maar ook gevaarlijk. Er wordt steeds meer en meer naar geweld gegrepen om de macht maar te houden. Geweld niet alleen in fysieke vorm maar ook in woorden en intimidatie. Waar de meeste geloven liefde, respect en medemenselijkheid verkondigen vervallen zij tot een schreeuw wedstrijd om de macht en sommige mensen gaan daar erg ver in.

Het wordt pas eng als geloof gekoppeld wordt aan nationalisme, identiteit en cultuur. Christelijke Nationalisme, zoals we nu zien. De opmerkingen van mijn geloof bepaald mijn identiteit en dat maakt mij beter dan andere. Als we geloof gaan gebruiken om mensen uit te sluiten, tegen vrouwen zeggen dat ze minder waard zijn. Zich niet met politiek mogen bemoeien en liever ook niet zelfstandig stemmen. Waar vrouwen worden gezien als het bezit van de man, niet veel meer waard dan vee. Mensen met een andere seksualiteit dan wat wij de norm noemen uitsluiten. Vernederen door ze met gebed proberen te genezen. Stenigen of van flats af gooien. Oproepen tot geweld tegen ander gelovige, moord goed praten als het om heidenen gaat, en iedereen die niet naar jouw geloofsgroepje gaat is een heiden. Ondanks dat in vrijwel elk geloof staat dat iemand doden in strijd is met de wil van God.

Geloof is geloven in een macht die niet te beschrijven is en die niet van deze wereld is. Een macht die alles overstijgt en niet bewezen kan worden op rationele wijze. Een denken aan verlossing, een antwoord op gebed, een steun in moeilijke tijden. Een samenhang creëren in een samenleving op basis van gelijkheid en respect.

God schiep, volgens de Bijbel in zes dagen alles dat wij zien en ervaren. Alle sterrenstelsels in het heelal, alle dieren op aarde, rivieren, meren en de zee. Al het leven. En ook nog de mens naar zijn evenbeeld voordat hij op de zevende dag rust nam. Hij schiep de mens naar zijn evenbeeld, niet de man maar de mens. Eerst de man, en voor vele gelovige wil dat zeggen dat mannen daardoor automatisch de baas zijn, en daarna gaaf God hem een metgezel, de vrouw. Om samen te heersen over al het leven in het Paradijs.

De mens werd geschapen door God naar zijn evenbeeld. En toch vinden wij de ene mens belangrijker dan de ander. Toch vinden wij dat wij over andere die niet op ons lijken mogen heersen. Wij vinden dat wij andere die niet op ons lijken mogen misbruiken, tot slaaf mogen maken, vernederen en zelf doden. Louter omdat zij niet op ons lijken. Een patroon die door de eeuwen gaat. En voor alle duidelijkheid met ons bedoel ik de blanke man. De blanke man als instrument van God, als ultieme schepping. Voor al die superioriteits-gevoel dragende blanke mannen nog even dit, als afsluiting, er komen geen blanken voor in de Bijbel. Jezus was niet blank. Jezus was geen Christen. Hij was Joods en zag er uit als een inwoner van de Arabische wereld. Het blijft fascinerend hoe geobsedeerd christenen zijn met het blanke ras zo geobsedeerd zelfs dat Christelijke Nationalisten in 1939 met nazi vlaggen stonden te zwaaien op Time Square in New York. Overall in de VS waren nazi bijeenkomsten waar vooral jongeren leerde dat goede blanke Christenen stonden voor het zuiver, lees blank, houden van het geloof en het land. En de VS was geen uitzondering. Ook hier in het goede oude Europa werden de meest walgelijke staten gesteund door de kerk. De paus stond openlijk achter het fascisme van Mussolini. De kerk kon Hitler vrij ver

steunen, zelfs zijn anti Joden wetten werden amper tegen gesproken. Op de uniformen van de Britten, de Fransen en de Amerikanen stond te lezen dat God met hen was, net als op de uniformen van de Nazi's. God was met alle twee de partijen.

Er zijn in de wereld ongeveer 2,4 miljard mensen die zichzelf Christen noemen. In Europa wonen ongeveer 800 miljoen mensen in de VS ongeveer 350 miljoen. Dat is samen 1,15 miljard. Dat wil dus zeggen dat er 1,25 miljard Christen buiten Europa moeten wonen. Meer zelfs want een behoorlijk deel van vooral West Europa noemt zichzelf geen Christen meer. En toch is er op twee na altijd een Europeaan als Paus gekozen. Toch wordt Jezus nog steeds gezien als een blanke Europeaan. In sommige wat achter gebleven gebieden in het zeer Christelijk Nationalistische Amerika wordt hij gezien als de Grootste Amerikaan.

Niet slecht voor en waarschijnlijk bedachte jonge Joodse man uit Nazareth, oh sorry Bethlehem.

Nog een reden nodig om het superioriteits-gevoel kwijt te raken. Een gevoel dat vrijwel ieder geloofsgroep heeft. Let op.

Duizenden jaren voordat de Joodse Bijbel geschreven werd bestond er al een monolithische godsdienst. Dat wil zeggen er werd maar 1 god aanbeden. En de overeenkomsten zijn behoorlijk. Er was niet één monolithische godsdienst er waren er zelfs meer.

Horus, geboren uit een maagd, liep over water, maakte blinden weer ziende, was drie dagen dood voor hij opstond uit de dood, genas de zieke, werd ter dood veroordeeld. 5000 jaar geleden.

Mithra, zie Horus maar hij pleegde ook wonderen en had 12 discipels. Ook hij stierf en kwam drie dagen later weer terug. Was geboren op 25 december. 3200 jaar geleden.

Krishna, zoon van een timmerman, werd de zoon van god genoemd, voor de rest zie Mithra. 2900 jaar geleden.

Dionysus, rond reizende leraar, werd Heilig Kind genoemd, veranderde water in wijn, zie voor de rest Mithra en Krishna 2500 jaar geleden.

Jezus, zie Horus, Mithra, Krishna en Dionysus, 2000 jaar geleden. Niet echt origineel van de christenen. En dit waren er maar vier.

Er is er één die ik even wil behandelen. De reden: Abraham kwam uit een streek waar deze godsdienst bestond. In wat nu Iran is ontstond ongeveer 1000 jaar voor Abraham een monolithische godsdienst. Volgens deze godsdienst werd de wereld geschapen in zes dagen, werden mensen uit het paradijs verdreven voor hun zonden. Er was een zondvloed die de wereld verwoestte op een paar uitverkorenen na. Er was een God geboren uit en mens, in december. Hij stierf en kwam weer terug. Terug keren uit de dood is niet uniek voor het Christendom. Het hele scheppingsverhaal is niet uniek.

Mijn eind conclusie.

Wat mij betreft hebben we een keuze te maken. De een wat radicaler dan de ander. Laat ik beginnen met de minst radicalere keuze. We schaffen Godsdienst af, compleet en alle Godsdiensten die er op de wereld zijn. En allemaal tegelijkertijd. Gewoon afspreken dat we per 1 januari van het komende jaar de hele Godsdienst aan de stoep zetten om opgehaald te worden voor het grofvuil. Zal even wennen worden en er zullen mensen een andere baan moeten vinden, na nascholing uiteraard. Er worden een klein aantal boeken verboden, de Bijbel, De Thora, de Koran en andere zogenaamde Heilige boeken. Er komt dan ook behoorlijk wat vastgoed leeg te staan en dat is weer goed om woonhuizen in te bouwen. En het belangrijkste; niemand hoeft zich vanwege zijn uitleg van een Heilig boek meer superieur te voelen.

De tweede keuze is veel radicaler en in mijn ogen daardoor vrijwel onmogelijk te realiseren maar ik doe het voorstel toch omdat ik denk en geloof dat het de beste keuze is.

We lezen de Bijbel of welk Heilig boek dan ook, een keer goed en we houden ons aan de leer. We kijken wat er vertaald mag en kan worden naar de moderne tijd. Als Christen en Moslim leren we

dan wat Jezus en ook Mohamed echt zeiden. Voed de hongerige, kleeft de naakten, bevrijd de gevangenen, welkom de vreemdeling in jouw huis, help de armen. Hebt de ander lief als jezelf. En het belangrijkste erken dat er andere geloven zijn en dat die van jou niet superieur is aan een ander.

Leer van een paar, echt en klein handje vol, intelligente mensen uit het verleden, zoals Alfonso de X van Castilië (1221-1284 koning van Castilië en Leon vanaf 1252) die een christen, een jood en een moslim in zijn adviesraad had zitten. Drie wijze mannen die hem raad gaven alle drie uit hun eigen geloof en zonder elkaar te bestrijden. Lerend van elkaar.

Of van Mehmet de II (1431-1481) die vond dat er in zijn Islamitische Ottomaanse Rijk ruimte was voor Christen, Joden en Islamieten gelijk. In zijn adviesraad zaten mensen met verschillende geloven. In zijn paleis liepen mensen rond van verschillende geloven, in alle vrede naast elkaar.

En als laatste conclusie. Laten we in naam van alles dat heilig is voor altijd stoppen met zeggen dat we een Joods Christelijke Cultuur hebben. Cultuur en religie hebben misschien raakvlakken maar er is geen onbrekbare band. Ja wij hebben een Christelijke cultuur, elk dorp meerdere kerken, maar onze cultuur is niet per definitie Christelijk. Ook als atheïst is het mogelijk om van de Nederlandse Cultuur te genieten.

In dit stuk staat weinig over de Islam en de Koran. Er is wel één ding dat ik daarover wil zeggen. Mohammed de grondlegger van de Islam heeft beide Heilige Boeken, de Thora en de Bijbel, heilig verklaard. Veel van de teksten uit de Koran komen uit de Bijbel of Thora. Er zijn veel overeenkomsten in bijvoorbeeld de kerkvaders. De Islam erken, in tegenstelling tot de Joden, Jezus als groot profeet, niet als de Messias.